

Sygn. akt IX U 528/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Joanna Smycz
Protokolant:	Iwona Porwoł

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2017 r. w Rybniku

sprawy z odwołania Z. S. (S.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o ponowne ustalenie wysokości emerytury

na skutek odwołania Z. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 13 stycznia 2016 r. Znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu Z. S. prawo do przeliczenia emerytury z lat 1980 – 1988 przy zastosowaniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 250,58 % ograniczonego do 250 % począwszy od dnia 1 grudnia 2015r.

Sędzia

Sygn. akt: IX U 528/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13.01.2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. przeliczył ubezpieczonemu Z. S. (S.) podstawę wymiaru emerytury z zastosowaniem nowego wyższego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 232,51% (wyliczonego z lat 1980-1988) na podstawie art. 111 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przeliczenie emerytury nastąpiło od 1.12.2015r., tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku.

W odwołaniu od powyższej decyzji, ubezpieczony wniósł o jej zmianę i przeliczenie świadczenia z uwzględnieniem wynagrodzenia z lat 1970-1981 uzyskanego w KWK (...), po uprzednim ustaleniu tego wynagrodzenia przed Sądem.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony urodził się w dniu (...)

Od 28.09.1998r. pobiera emeryturę górniczą.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy przyjął wynagrodzenie z 9 kolejnych lat z okresu 1982-1990. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 225,65%, a po uwzględnieniu w podstawie wymiaru wartości deputatu węglowego wyniósł ostatecznie 229,32%.

W dniu 14.12.2015r. ubezpieczony wniósł o przeliczenie emerytury na podstawie art. 111 ustawy emerytalno – rentowej. Do wniosku załączył zaświadczenie Rp-7 potwierdzające osiągnięte przez niego wynagrodzenia za lata 1970-1981 wystawione w oparciu o akta osobowe i listy nagród.

Organ rentowy wyliczył wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z uwzględnieniem przedłożonej dokumentacji, który wniósł z okresu od 1980 do 1988 - 232,51%.

W związku z powyższym decyzją z dnia 13.01.2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. przeliczył od 1.12.2015r., tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku, ubezpieczonemu podstawę wymiaru emerytury z zastosowaniem nowego wyższego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 232,51% (wyliczonego z lat 1980-1988) na podstawie art. 111 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd zwrócił się do biegłego ds. emerytur, rent i wynagrodzeń celem ustalenia wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego z tytułu zatrudnienia w KWK (...) w okresie od 1.01.1970r. do 31.12.1981r. wyliczonego przy założeniu, że ubezpieczony pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w systemie jednozmianowym, w jedną sobotę (od czasu wprowadzenia wolnych sobót), w jedną niedzielę, był uprawniony do wynagrodzenia, jego składników, dodatków powszechnie przysługujących na stanowiskach zajmowanych przez ubezpieczonego zgodnie z uregulowaniami płacowymi obowiązującymi w tym zakładzie, wyliczonego z uwzględnieniem danych z dokumentacji akt osobowych oraz akt ZUS.

Biegły zgodnie z zaleceniem Sądu dokonał odtworzenia zarobków ubezpieczonego za lata 1970-1981, które wyniosły:

- za rok 1970- 31.528,68 zł
- za rok 1971- 49.239,92 zł
- za rok 1972- 52.489,76 zł
- za rok 1973 – 53.294,76 zł
- za rok 1974 – 80.672,20 zł
- za rok 1975 – 97.167,34 zł
- za rok 1976-106.855,03 zł
- za rok 1977 – 120.797,37 zł
- za rok 1978 – 129.512,04 zł
- za rok 1979-135.015,66 zł

- za rok 1980- 162.206,24 zł
- za rok 1981 – 216.672,04 zł.

Biegły odtworzył wynagrodzenie ubezpieczonego z uwzględnieniem płacy zasadniczej, premii wynikających z regulaminów premiowania, karty górnika, deputatu węglowego, wynagrodzenia za przepracowaną jedną niedzielę w miesiącu, przysługujący od 1.11.1979r. dodatek funkcyjny.

Biegły sądowy ds. emerytur, rent i wynagrodzeń ustalił, iż najkorzystniejszy dla ubezpieczonego wskaźnik wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne (WWPW) jest obliczony z wynagrodzeń z lat 1980-1988 i wynosi 250,58 %.

Biegły wskazał, iż w przypadkach pracowników etatowych premia była jednym ze stałych elementów wynagrodzenia. Świadczą o tym angaże ubezpieczonego, zapisy w kartotece osobowej, regulamin wypłaty premii dla pracowników dozoru pod ziemią.

Premia z układu zbiorowego miała charakter regulaminowy. Nie można kwestionować premii nie akordowej ze względu na brak dokumentacji. Dopiero ograniczenie premii odbywało się w oparciu o stosowny dokument.

W aktach osobowych ubezpieczonego brak jakiegokolwiek wzmianki, dokumentu o skreśleniu premii w całości lub w części. Należy więc domniemywać, że ubezpieczony nie był pozbawiony prawa do premii.

Biegły obliczając wysokość premii ubezpieczonego przyjął wysokości premii wynikające z regulaminu, bez zwiększania premii w przypadku przekroczenia bazy.

Nagrody doliczone przez biegłego do zarobków z lat 1980-1981 zostały doliczone z wykorzystaniem danych wynikających z dokumentu Rp-7 z 25.11.2015r. Biegły nie wyliczył ich samodzielnie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt emerytalnych ubezpieczonego, jego akt osobowych dotyczących zatrudnienia w KWK (...) z lat 1970-1981, karty zasiłkowej ubezpieczonego z KWK (...) (k. 17 akt), jego legitymacji ubezpieczeniowej, informacji (...) S.A. Oddział KWK (...) (k. 16 akt), zeznań ubezpieczonego- protokół elektryczny, (k. 20 akt), opinii biegłego ds. rent wyrównawczych mgr Z. G.- podstawowej i uzupełniającej, (k. 29-50, 78-80 akt).

Sąd podzielił wnioski płynące z opinii biegłego w zakresie możliwości przeliczenia emerytury ubezpieczonego w oparciu o art. 111 ustawy emerytalnej, gdyż były one logiczne i spójne.

Zgromadzony materiał dowodowy, Sąd uznał za kompletny, wiarygodny i mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych i rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

W myśl regulacji zawartej w art. 111. ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2016r. poz. 887) wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,

2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,

3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty,

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, obliczony na zasadach określonych w art. 15, mnoży się przez kwotę bazową ostatecznie przyjętą do obliczenia świadczenia (ust. 2).

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była wysokość emerytury ubezpieczonego, który domagał się odtworzenia i uwzględnienia w obliczeniach wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynagrodzenia z lat 1970-1981 uzyskanego w KWK (...).

Organ rentowy natomiast w zaskarżonej decyzji przeliczył ubezpieczonemu emeryturę w oparciu o zgromadzone w aktach zarobki z lat 1980-1988, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 232,51%.

Ustalając wskaźnik wysokości podstawy wymiaru j.w. organ rentowy kierował się treścią § 21 ust. 1 rozporządzenia z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412), zgodnie z którym środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Niemniej jednak przepisy rozporządzenia regulującego postępowanie o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, zawierające ograniczenia dowodowe, nie mają zastosowania w postępowaniu sądowym, opartym na zasadzie swobodnej oceny dowodów. Dopuszczalnym jest, więc ustalenie wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego w oparciu o dowody zastępcze (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2006r. w sprawie I UK 179/06, opubl. w LEX nr 342283; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, z dnia 21 sierpnia 2013r., III AUa 1768/12).

Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni akceptuje stanowisko wyrażone przez Sąd Apelacyjny w Lublinie z dnia 4 października 2012r., w sprawie III AUa 305/12, gdzie wskazano, iż w przypadku braku dokumentacji płacowej istnieje możliwość ustalenia wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego w oparciu o dokumentację zastępczą znajdującą się w aktach osobowych, takich jak umowy o pracę, angaże, w których zawarte są dane dotyczące wynagrodzenia, wówczas można uwzględniać tylko takie składniki, które są pewne, wypłacane były w danym okresie stale i w określonej wysokości.

Zdaniem Sądu ubezpieczony pracując w KWK (...) osiągał następujące wynagrodzenia: za rok 1970- 31.528,68 zł, za rok 1971- 49.239,92 zł, za rok 1972- 52.489,76 zł, za rok 1973 – 53.294,76 zł, za rok 1974 – 80.672,20 zł, za rok 1975 – 97.167,34 zł, za rok 1976-106.855,03 zł, za rok 1977 – 120.797,37 zł, za rok 1978 – 129.512,04 zł, za rok 1979-135.015,66 zł, za rok 1980- 162.206,24 zł, za rok 1981 – 216.672,04 zł.

Sąd w całości podzielił opinię biegłego sądowego ds. rent wyrównawczych mgr Z. G., który wyliczył wysokość wynagrodzenia ubezpieczonego uzyskiwanego w KWK (...), gdyż jest rzeczowa, przekonująca i została wydana po szczegółowej i wnikliwej analizie dokumentacji akt osobowych ubezpieczonego, jego legitymacji ubezpieczeniowej oraz analizie przepisów płacowych uregulowanych postanowieniami układów zbiorowych pracy.

W oparciu o akta osobowe i obowiązujące wówczas przepisy płacowe biegły prawidłowo odtworzył takie składniki wynagrodzenia jak płaca zasadnicza, premie wynikające z regulaminów premiowania, wynagrodzenie z karty górnik,

deputat węglowy, wynagrodzenie za przepracowaną jedną niedzielę w miesiącu, przysługujący od 1.11.1979r. dodatek funkcyjny.

Biegły w opinii uzupełniającej szczegółowo ustosunkował się do zastrzeżeń organu rentowego złożonych w zakresie wyliczonych zarobków za lata 1980-1981, tj. w zakresie uwzględnienia premii w maksymalnej wysokości 30% oraz w zakresie wliczenia do podstawy wymiaru 13 pensji, która w górnictwie była oskładkowana od 1983r.

Opinia uzupełniająca biegłego nie była kwestionowana przez strony w żadnym zakresie.

Sąd zgodził się z ustaleniami biegłego sądowego, iż najbardziej optymalnym wariantem dla wyliczenia podstawy wymiaru świadczenia jest obliczenie jego podstawy w oparciu o zarobki z 9 najkorzystniejszych lat podlegania ubezpieczeniu społecznemu tj. lat 1980-1988 i ostatecznie ustalił, iż wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia wyliczony w oparciu o zarobki za wskazane lata wyniósł 250,58 %.

Najkorzystniejszy zatem wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury wyliczony przez biegłego wynosi 250,58 % (z lat 1980-1988), czyli jest wyższy od dotychczasowego, ustalonego przez organ rentowy 232,51%, a to uzasadnia przeliczenie emerytury od daty wniosku, tj. od 1 grudnia 2015r. na podstawie art. 111. ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS, z ograniczeniem wwpw do 250% z uwagi na treść art. 15 ust.5 w/w ustawy.

W konsekwencji, Sąd – na mocy 477¹⁴ § 2 k.p.c. – zmienił zaskarżoną decyzję orzekając jak w sentencji.

SSO Joanna Smycz